

รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพ การบริหารโรงเรียนเอกชน

Causal Relationship Factors Model Effecting Administrative Quality of Private School

สุภาพร ยิกสังข์¹
ผ่องศรี วาณิชยกุลวงศ์²
ชุศักดิ์ เอกเพชร³

Supaporn Yikusang
Phongsri Vanitsuppavong
Chusak Ekpetch

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชน และตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชนที่สร้างขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ด้วยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน และเก็บข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียนเอกชน จำนวน 400 คน โดยใช้แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นรวมเท่ากับ 0.86

ผลการศึกษาในครั้งนี้ พบว่า ปัจจัยของภาวะผู้นำวิชาการ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และการบริหารจัดการนั้น สามารถร่วมกันอธิบายคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชนได้ร้อยละ 75.90 ส่วนปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการและภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสามารถร่วมกันอธิบายการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนได้ ร้อยละ 58.20 และพบว่า รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชนที่สร้างขึ้น มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และสามารถนำไปใช้เป็นปัจจัยร่วมในการวางแผนและพัฒนาด้านคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชนได้จริง

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาวะผู้นำการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

² รองศาสตราจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

³ รองศาสตราจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

คำสำคัญ : รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ คุณภาพการบริหาร โรงเรียนเอกชน

Abstract

The objective of this research was to determine the causal relationship factors model effecting administrative quality of private schools on causal relationship factors model effecting administrative quality of private schools and collected the sampling by probability sampling method and multi - stage random sampling. Data collected from 400 private schools executives as the samplings which used questionnaires with a reliability of 0.86.

The result showed that the factors of academic leadership, transformational leadership, and management explained together as the quality of private schools management at 75.90 percent. The factors of academic leadership and transformational leadership explained together as the management of private schools at 58.20 percent. When checking the consistency of the causal relationship factors model effecting administrative quality of private schools created with empirical data was agreeable and can be used as a factor in the planning and development of the quality management of private schools actually.

Keywords : Causal Relationship Factors Model, Administrative Quality, Private School

บทนำ

การศึกษา ถือเป็นสิ่งจำเป็นต่อมนุษย์ เนื่องจากมนุษย์สามารถใช้การศึกษา ค้นคว้าเพื่อหาความรู้มาพัฒนาตนเอง สังคม เศรษฐกิจ และเพื่อความทัดเทียมกับความเป็นสากลแห่งสังคมโลก การจัดการศึกษาแต่ละประเทศย่อมไม่เหมือนกันมักขึ้นอยู่กับขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมในแต่ละประเทศ ทั้งนี้ แนวคิดและความเชื่อในการจัดการศึกษา คือ ปรัชญาของการศึกษาซึ่งจะเป็นแนวทางในการนำไปสู่การศึกษาที่ถูกต้อง มีแบบแผนที่ชัดเจนและมีการปรับเปลี่ยนไปทุกยุคทุกสมัยเพื่อให้ประชากรเกิดการพัฒนาด้านความรู้และเพื่อนำความรู้มาพัฒนาประเทศ (ธีรศักดิ์ อุปไมยอธิชัย, 2557 : 1)

ปัจจัยสำคัญต่อการเสริมสร้างการเรียนรู้ในโรงเรียน คือ ระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและการมีส่วนร่วม ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่ง ในฐานะผู้นำหลัก ที่ต้องมีความรับผิดชอบในการบริหารงานด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 39 ได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ผู้บริหารและครูในโรงเรียนสามารถทำงานร่วมกัน เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนมีความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553 : 14)

ผู้บริหารสถานศึกษา จึงเป็นผู้ที่มีความสำคัญยิ่งต่อการช่วยส่งเสริมความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนและเป็นเงื่อนไขสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา ในอดีตจนถึงปัจจุบันนั้น การจัดการศึกษาของไทยยังคงขาดการบริหารจัดการที่ดี ดังนั้น ผู้บริหารซึ่งอยู่ในฐานะผู้นำครูและบุคลากรในโรงเรียน จึงต้องแสวงหาความร่วมมือเพื่อให้วัตถุประสงค์ของโรงเรียนบรรลุผลด้วยการแสดงออกอย่างมีศาสตร์และศิลป์ แสดงศักยภาพในการปรับกระบวนการทัศน์ของตนเองและองค์การ ส่งเสริมครูให้มีการพัฒนาการเรียนการสอนจนเกิดผลสัมฤทธิ์ มีอารมณ์ขัน ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นที่มีแนวคิดต่างกัน มีวิสัยทัศน์และสามารถนำไปปฏิบัติจนเกิดประสิทธิผล (Bottery, 2002 : 157) ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำ

จะแสดงออกถึงศักยภาพในการบริหารงานมากกว่าผู้บริหารที่ขาดภาวะผู้นำ ด้วยเหตุนี้ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องเป็นบุคคลที่มีวิสัยทัศน์มีความรู้ความสามารถ มีทักษะเป็นผู้นำ การเปลี่ยนแปลง เป็นนักประสานทั่วไปมีหัวใจประชาธิปไตย บริหารด้วยความซื่อสัตย์ เป็นธรรม โปร่งใส เป็นแบบอย่างที่ดีอันจะส่งผลให้ได้รับความศรัทธาเชื่อถือจากครู นักเรียน ผู้ปกครองและคนในชุมชน และจะต้องเป็นผู้นำที่สามารถแก้ปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ประสานการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ด้วยการใช้พลังอำนาจที่ได้รับการยอมรับ สร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานให้ทำงานจนประสบความสำเร็จ ซึ่งเหตุการณ์นี้จะเกิดขึ้นได้เมื่อผู้นำมีภาวะผู้นำ (อุษณีย์ จำเมือง, 2553 : 126 - 130)

โรงเรียนเอกชนได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และพัฒนาศักยภาพผู้เรียนร่วมกับภาครัฐตั้งแต่ปี พ.ศ. 2475 ภายใต้การควบคุมดูแลและช่วยเหลือส่งเสริมของกองโรงเรียนราษฎร์ กรมวิสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ปัจจุบันโรงเรียนเอกชนซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โดยมีบทบาทสำคัญในการร่วมพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทย โดยช่วยเสริมในส่วนที่ภาครัฐเข้าไปไม่ถึง ช่วยสร้างความหลากหลายในด้านรูปแบบ วิธีการจัดการศึกษาแก่ผู้เรียน โรงเรียนเอกชนจึงเป็นทางเลือกทางการศึกษาให้แก่เยาวชนไทย จากสถิติจำนวนนักเรียนโรงเรียนเอกชนในระบบ ประเภทสามัญศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา พ.ศ. 2551 - 2555 ได้จำแนกตามระดับการศึกษา คือ ก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษา เป็นกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับระดับชั้นอื่นๆ และเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการ ที่มีนโยบายยกระดับคุณภาพการศึกษาภายในปี พ.ศ. 2558 ที่มีเป้าหมายมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้สามารถคิดวิเคราะห์ เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนที่ได้ประกาศนโยบาย “ปีการศึกษา พ.ศ. 2556 ปีแห่งการเพิ่มคุณภาพการศึกษาเอกชน” โดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

คุณภาพการศึกษาโดยรวมหรือโดยเฉลี่ยของทั้งประเทศ เมื่อเทียบกับประเทศพัฒนาอุตสาหกรรมไม่ว่าจะวัดโดยผลสัมฤทธิ์ในการสอบวิชาสำคัญของนักเรียนการประเมินความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประยุกต์ใช้ ซึ่งเป็นการวัดผลสัมฤทธิ์ในการสอบระดับชาติในช่วงชั้น ป.6 ม.3 และ ม.6 คิดถ่วงเฉลี่ยทั่วประเทศแล้วอยู่ในเกณฑ์ต่ำ

โดยเฉพาะในวิชา เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยในภาพรวมทั้งลดลงจากปีก่อนๆ ในหลายกรณีด้วยกัน (วิทยากร เชียงกุล, 2553 : 22) ข้อมูลผลการจัดอันดับด้านการศึกษามาจากดัชนีชี้วัดความสามารถในการแข่งขัน (International Institute for Management Development : IMD) ในปี พ.ศ. 2556 จัดอันดับประเทศไทยในด้านการศึกษาให้อยู่ในอันดับ 51 จากจำนวน 60 ประเทศที่ถูกประเมิน ซึ่งข้อมูลนี้สะท้อนจากผลการทดสอบการอ่านออกเขียนได้ของ สพฐ. ของชั้น ป.3 และ ป.6 (ก.ย. 2556) จากเขตพื้นที่การศึกษา 80 เขต ทั้งหมด 183 เขต พบว่า ทั้งประเทศมีผู้เรียนที่อ่านไม่ได้ในระดับ ป.3 คิดเป็นร้อยละ 8 จาก 8 แสนคน และระดับ ป.6 คิดเป็นร้อยละ 4 จาก 8 แสนคน ซึ่งหากดูปริมาณจำนวนคน พบว่า ยังมีอยู่อีกเป็นจำนวนมาก คิดอย่างง่ายคือ เป็นหลักหมื่น ในหลักแสน ส่วนข้อมูลผลการสอบโอเน็ตในรอบ 5 ปีการศึกษาย้อนหลังในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ในภาพรวมมีผลการสอบได้คะแนนทั้งประเทศไม่ถึงร้อยละ 50 แต่พบข้อมูลในกลุ่มสาระสุขศึกษา การงานอาชีพฯ และศิลปะ ที่ผู้เรียนทั้งประเทศมีผลทดสอบผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50 คือ ในปี 2552 - 2555 ในกลุ่มสาระสุขศึกษา ในปี 2555 ในกลุ่มสาระศิลปะและในปี 2552 - 2555 รวมทั้งภาษาไทย ในปี 2553 ร้อยละ 50.04 คณิตศาสตร์ในปี 2553 ร้อยละ 52.40 วิทยาศาสตร์ในปี 2551 ร้อยละ 51.68 และสังคมศึกษาฯ ในปี 2554 ร้อยละ 52.22 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558 : 14)

นอกจากนี้ยังพบว่า ผลการทดสอบประเมินผลนักเรียนนานาชาติ (Programmer for International Student Assessment : PISA) ซึ่งเป็นการทดสอบนักเรียนอายุ 15 ปีในระดับนานาชาติ เมื่อพิจารณาผลของนักเรียนจากประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในการทดสอบปี ค.ศ. 2012 (พ.ศ. 2556) นักเรียนไทยได้ผลคะแนนสูงกว่าทั้งมาเลเซีย และอินโดนีเซียทุกวิชา แต่ต่ำกว่าสิงคโปร์ซึ่งมีผลคะแนนทุกวิชาในกลุ่มบนสุดของโลก และเวียดนาม ซึ่งเพิ่งเข้าทดสอบเป็นครั้งแรก ทั้งสองประเทศมีผลคะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย OECD ในขณะที่นักเรียนไทยยังมีคะแนนไม่ถึงค่าเฉลี่ยของนักเรียนในกลุ่มประเทศ OECD เมื่อเปรียบเทียบกับ PISA ปี ค.ศ. 2009 (พ.ศ. 2553) กับปี ค.ศ. 2012 (พ.ศ. 2556) พบว่าในปี 2012 นักเรียนไทยมีผลการประเมินเพิ่มสูงขึ้นอย่างชัดเจนในด้านการอ่านและวิทยาศาสตร์ โดยคณิตศาสตร์เพิ่มขึ้นเล็กน้อย และเมื่อจัดลำดับจาก 65

ประเทศ การอ่านของนักเรียนไทยอยู่ในช่วงลำดับที่ 47 - 51 คณิตศาสตร์อยู่ในช่วงลำดับที่ 48 - 52 และวิทยาศาสตร์อยู่ในช่วงลำดับที่ 47 - 49 ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558 : 11)

จากการศึกษาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลต่อคุณภาพการบริหารของโรงเรียนเอกชน จำนวน 3 ปัจจัย ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร 2) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร 3) การบริหารจัดการโรงเรียนของผู้บริหาร โดยศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารของโรงเรียนเอกชน ซึ่งเป็นรูปแบบที่ใช้พิสูจน์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรได้อย่างสมบูรณ์ และสามารถอธิบายตัวแปรเชิงสาเหตุแต่ละตัวได้เป็นอย่างดี และเนื่องจากการศึกษาที่ผ่านมายังไม่มีความชัดเจนว่าโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จะนำปัจจัยใดบ้างมาเป็นตัวสนับสนุนหรือมีอิทธิพลต่อความสำเร็จของโรงเรียน และปัจจัยเหล่านั้นเป็นอิทธิพลทางตรงหรืออิทธิพลทางอ้อม ดังนั้น จึงเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นที่จะต้องทำการศึกษาวិจัยเพื่อหาคำตอบว่ามีปัจจัยอะไรบ้าง ที่บ่งชี้ลักษณะความสำเร็จของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุควรมีลักษณะอย่างไร และรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุตามรูปแบบเชิงสมมติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่ เพื่อเป็นข้อมูลสำคัญที่ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สามารถนำมาบริหารจัดการให้โรงเรียนประสบความสำเร็จต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชน
2. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชนที่สร้างขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น ที่ได้ทำการศึกษาอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชน และตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เพื่อการนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารโรงเรียนเอกชน มีวิธีการดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ตอน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชน

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากผู้ทรงคุณวุฒิ เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชน เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการพัฒนาตัวบ่งชี้และองค์ประกอบที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชน เพื่อนำมาพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชนตามกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย โดยการสร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ในการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนได้รับรางวัลดีเด่นระดับประเทศติด 10 อันดับโรงเรียน จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 5 โรงเรียน เพื่อสัมภาษณ์เชิงลึก เกี่ยวกับความสำคัญขององค์ประกอบและปัจจัยในการนำมาพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุต่อคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชนร่วมกับการศึกษาแนวคิดทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยข้างต้น มีตัวแปรที่ศึกษาดังต่อไปนี้

ตัวแปรแฝงภายนอกและตัวแปรสังเกตได้ ประกอบด้วยตัวแปร 2 ตัวแปร ได้แก่

ภาวะผู้นำทางวิชาการ (Educational Leadership : EDL) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 5 ตัวแปร คือ การจัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (X1) การจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครู (X2) การวัดผลประเมินผล (X3) การจัดกิจกรรมพัฒนา

ผู้เรียน (X4) และการประกันคุณภาพ (X5)

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership : TRL) ประกอบด้วย ตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 4 ตัวแปร คือ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์มองการณ์ไกล (X6) ผู้บริหารมีความคิดหลากหลายเพื่อเตรียมความพร้อมในการเปลี่ยนแปลง (X7) ผู้บริหารมีทักษะในการสื่อสาร (X8) และผู้บริหารมีคุณธรรมและจริยธรรม (X9)

ตัวแปรแฝงภายในและตัวแปรสังเกตได้ ประกอบด้วยตัวแปร 2 ตัวแปร ได้แก่

การบริหารจัดการ (Management : MNM) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 5 ตัวแปร คือ การบริหารเชิงระบบ (Y6) การวางแผนบริหารจัดการ (Y7) การบริหารบุคลากร (Y8) การบริหารงบประมาณ (Y9) และการบริหารอาคารสถานที่ (Y10)

คุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชน (Administrative Quality : AQU) ประกอบด้วย ตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 5 ตัวแปร คือ สุขภาพกายและสุขภาพจิตของผู้เรียน (Y1) คุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีของผู้เรียน (Y2) ความใฝ่รู้ใฝ่เรียนอย่างต่อเนื่องของผู้เรียน (Y3) การคิดเป็นทำเป็นของผู้เรียน (Y4) และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Y5)

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปตามประเด็นที่สำคัญตามตัวบ่งชี้และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชน เพื่อใช้สนับสนุนการพัฒนา รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชน ตลอดจนนำไปใช้บริหารโรงเรียนเอกชนให้มีคุณภาพต่อไป

ตอนที่ 2 การตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชนที่สร้างขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์

การตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชนที่สร้างขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์นั้น ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน ทั้งนี้ ประชากรที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จากโรงเรียนเอกชนที่ผ่านการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกรอบสาม ในช่วงปี พ.ศ. 2554 - พ.ศ. 2558 จำนวน 2,795 โรงเรียนการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ต้องใช้สถิติวิเคราะห์ขั้นสูง

ในการวิเคราะห์ค่าอิทธิพลของตัวแปรตามกรอบแนวคิดการวิจัย ต้องมีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ในอัตราส่วน 1 ตัวแปร ต่อ 20 ตัวอย่าง หรือมีตัวอย่างขนาด 20 เท่าของตัวแปร และต้องมีตัวอย่างเท่ากับหรือมากกว่า 100 ตัวอย่าง เนื่องจากมีตัวอย่างข้อมูลน้อยจะส่งผลให้เกิดโอกาสในการปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ส่งผลให้ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชนตามกรอบแนวคิดการวิจัยไม่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) และการศึกษาวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ตัวแปรทั้งหมด จำนวน 19 ตัวแปร ดังนั้น จำนวนตัวอย่างที่เหมาะสม จึงควรมีไม่น้อยกว่า 380 คน และเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างเป็นตัวแทนที่ดีของประชากรและมีความเชื่อมั่นตามหลักการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขนาดตัวอย่าง จำนวน 400 คน โดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชน ที่ได้จากการดำเนินการวิจัยตามวัตถุประสงค์ตอนที่ 1 จากนั้นนำมาตรวจสอบความสอดคล้องด้วยการวิเคราะห์ค่าสถิติที่เกี่ยวข้องและค่าอิทธิพลของตัวแปรตามรูปแบบความสัมพันธ์ที่สร้างขึ้น ทั้งนี้ แบบสอบถามเป็นลักษณะข้อคำถามแบบรายการมาตราส่วนการประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ แบบลิเคิร์ต (Likert's Scale) และมีการสร้างแบบสอบถาม 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพและข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่งบริหารปัจจุบัน ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการบริหาร ระยะเวลาที่โรงเรียนได้เปิดดำเนินการ และขนาดของโรงเรียน เป็นลักษณะข้อคำถามแบบรายการเลือกตอบ

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวข้องกับคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชน

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการของโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชน

ตอนที่ 4 คำถามเกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชน

ตอนที่ 5 คำถามเกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชน

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ด้วยการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้านความตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยตรวจสอบความสอดคล้องของรายการข้อคำถามในแต่ละปัจจัย พิจารณาความครอบคลุมของข้อคำถามและวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย ความเหมาะสมของสำนวนภาษาที่ต้องมีการเรียบเรียงได้ชัดเจน เข้าใจง่าย ถูกต้องและครบตามประเด็นตัวบ่งชี้ของปัจจัย ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง (Index of Item – Objective Congruence) พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของข้อคำถามรายข้ออยู่ระหว่าง 0.64 – 1.00 เป็นค่าที่มากกว่า 0.50 ตามเกณฑ์ข้อกำหนดการวัดค่าความสอดคล้อง (ศิริชัย พงษ์วิชัย, 2550 : 141 – 142) ดังนั้นแบบสอบถามการศึกษาวิจัยรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้น มีคุณภาพตามเกณฑ์ความเที่ยงตรงของเนื้อหาสามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้ และมีการทดลองใช้แบบสอบถาม ด้วยการนำแบบสอบถามที่ได้จากการปรับปรุงสำนวนภาษาในแบบสอบถามรายข้อตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิให้มีความกระชับและชัดเจนมากยิ่งขึ้น จากนั้นทำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่ใช่ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในลักษณะความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ศึกษาเป็นความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง และนำผลการทดลองใช้แบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งหมดมีเกณฑ์มาตรฐานของค่าความเชื่อมั่นของคุณภาพแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง การบริหารจัดการ และคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชน มีค่าเท่ากับ 0.85 0.80 0.88 และ 0.92 ตามลำดับ ซึ่งเป็นค่าความเชื่อมั่นที่อยู่ในระดับสูงและมีคุณภาพพอต่อการนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ด้วยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด โดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่กำหนดไว้ในโมเดลสมมติฐานการวิจัย และวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล (Path Analysis) ที่ปรากฏในความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นและการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากการสอบถามกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน รวมทั้ง

การปรับรูปแบบค่าสถิติที่ได้จากการวิเคราะห์เพื่อให้ได้รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชน

การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชน ด้วยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี บทความวิจัยและเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์ดังกล่าวในการนำไปใช้เป็นกรอบแนวคิดการวิจัย เพื่อใช้ในการศึกษาองค์ประกอบและปัจจัยที่สำคัญด้วยวิธีการการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีคุณภาพได้รับรางวัลดีเด่นและนักเรียนมีคุณภาพติดอันดับ 10 โรงเรียนของระดับประเทศ จากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โดยผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาและสังเคราะห์องค์ประกอบและปัจจัยที่สำคัญที่ผู้ทรงคุณวุฒิมีการนำไปใช้ปฏิบัติงาน เพื่อสนับสนุนการบริหารโรงเรียนให้ได้คุณภาพและได้รับรางวัลดังกล่าว และนำองค์ประกอบและปัจจัยที่สำคัญที่มีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชนมาสร้างรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชน เพื่อนำไปตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์กับข้อมูลเชิงประจักษ์ในลำดับถัดไป เพื่อนำผลการศึกษาในครั้งนี้ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชนให้เกิดประสิทธิภาพด้านต่างๆ ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอ ตามลำดับ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชน ได้แก่ การบริหารจัดการ ภาวะผู้นำทางวิชาการ และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ดังนี้

1. การบริหารจัดการโรงเรียนเอกชน จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการในโรงเรียนเอกชน พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าเป็นประเด็นสำคัญที่ควรนำไปใช้ในการสนับสนุนคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชน โดยเน้นด้านการบริหารบุคลากรมากที่สุด โดยโรงเรียนต้องมีนโยบายและแนวทางในการพัฒนาบุคลากร สนับสนุน ส่งเสริมให้บุคลากรได้ศึกษาต่อ และควรมีการอบรม สัมมนาทั้งภายใน

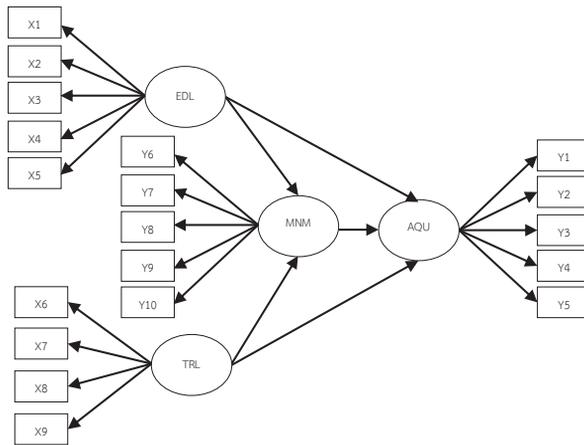
และภายนอก เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และเสริมสร้างนวัตกรรมความรู้ให้แก่บุคลากรในการปรับใช้กับการทำงานในโรงเรียนเอกชน ตามบทบาทหน้าที่ของโครงสร้างบุคลากรที่มีความสอดคล้องตามแผนปฏิบัติการ นอกจากนี้แล้วโรงเรียนต้องมีการจัดกิจกรรมสร้างแรงจูงใจเพื่อให้นักศึกษามีขวัญและกำลังใจในการทำงาน และนอกจากนี้แล้วโรงเรียนควรให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมให้มีการบริหารเชิงระบบ ด้วยการวางแผนดำเนินงานที่สามารถแก้ไขและพัฒนาคุณภาพเพื่อให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด และโรงเรียนต้องมีการวางแผนบริหารจัดการ ด้วยการเน้นให้มีกรรมการบริหารโรงเรียนฝ่ายบริหารครู และฝ่ายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดทำและพัฒนาแผนพัฒนาการศึกษา

2. ภาวะผู้นำทางวิชาการ ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความสำคัญเห็นสอดคล้องกันว่าควรนำภาวะผู้นำทางวิชาการไปใช้สนับสนุนคุณภาพการบริหารโรงเรียนสูงสุดรองจากการบริหารจัดการเช่นเดียวกัน เนื่องจากการมีภาวะผู้นำทางวิชาการมีความจำเป็นต่อการเสริมสร้างคุณภาพทางการศึกษาของโรงเรียนให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการ ส่งผลให้การศึกษาของโรงเรียนมีมาตรฐานและคุณภาพ ทั้งนี้โรงเรียนต้องมีการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่สอดคล้องต่อแผนการศึกษา มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูที่มีคุณภาพ ด้วยการวัดผลประเมินผล การดำเนินการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมเป็นไปตามแผนและเกณฑ์การประเมิน และโรงเรียนต้องมีการดำเนินแผนการจัดการเรียนการสอนตามงานประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง จากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นสอดคล้องกันต่อความสำคัญในการบริหารโรงเรียนเอกชนที่มีคุณภาพนั้น โรงเรียน ต้องมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยผู้บริหารต้องมีความสามารถในการบริหารงานและรองรับการปรับตัวเพื่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยระบุว่าโรงเรียนต้องมีผู้บริหารที่มีคุณธรรมและจริยธรรมในการบริหารงานโรงเรียนมาเป็นลำดับแรก เนื่องจากพื้นฐานของการทำงานต้องตั้งอยู่บนความถูกต้อง ความยุติธรรม ส่งผลให้สามารถบริหารงานได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม อีกทั้งผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์มองการณ์ไกลเพื่อสามารถวางแผนบริหารจัดการและดำเนินการ รวมทั้งต้องมีความสามารถในการคาดการณ์แนวทางการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ตลอดจนผู้บริหารโรงเรียนเอกชน

รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชน

ต้องมีความคิดหลากหลายพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงและปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์อยู่เสมอ โดยการใช้ทักษะการสื่อสารที่สามารถใช้เหตุผลในการโน้มน้าวบุคลากร ครู นักเรียน และผู้ปกครองให้สามารถเข้าใจและยอมรับการปรับเปลี่ยนที่เกิดขึ้นเหล่านั้นได้จากผลการวิจัยในตอนต้นที่ 1 สามารถสร้างรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชน ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชน

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้จำนวน 19 ตัวแปร พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมดมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ระหว่าง 0.412 ถึง 0.924 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีของผู้เรียนกับตัวแปรด้านการจัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพียง 1 คู่เท่านั้น

ที่มีค่า 0.924 ซึ่งไม่ควรมีค่ามากกว่า 0.85 ตามทฤษฎีของ Kline (2011 : 160) และทั้งนี้ผู้วิจัยได้พิจารณาร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิแล้วว่าเป็นตัวแปรที่มีความแตกต่างกันและเป็นตัวแปรที่สำคัญควรนำมาใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

ผลการวิเคราะห์สมการโครงสร้างเพื่อหาความสอดคล้องของสมมติฐานการวิจัยตั้งต้นนั้น พบว่า ค่าไคสแควร์ที่องศาอิสระ (X^2/df) มีค่า 1.731 ดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (GFI) มีค่า 0.985 ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแล้ว (AGFI) มีค่า 0.970 และรากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (RMSEA) มีค่า 0.054 ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวผ่านเกณฑ์มาตรฐานความสอดคล้อง แสดงว่าโมเดลการวิจัยมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

จากการศึกษาวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลหาความสอดคล้องของโมเดลการวิจัยแล้วนั้น ปรากฏค่าดัชนีความสอดคล้องของโมเดลการวิจัยมีค่าเป็นบวกและผ่านเกณฑ์มาตรฐานความสอดคล้องทุกเกณฑ์ จากผลการศึกษาวิจัย พบว่า ผลการวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชน สามารถสรุปได้ว่า การบริหารจัดการของโรงเรียนเอกชนส่งผลต่อคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชนมากที่สุด รองลงมา คือ ภาวะผู้นำทางวิชาการ และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการส่งผลทางอ้อมต่อคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชนมากที่สุด รองลงมา คือ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ตามลำดับ ส่วนตัวแปรเชิงสาเหตุที่ส่งผลรวมต่อคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชนมากที่สุดคือ ภาวะผู้นำทางวิชาการการบริหารจัดการ และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงตามลำดับ และเมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ตัวแปรเชิงสาเหตุในโมเดลนั้น สามารถอธิบายความแปรปรวนของคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชนได้ร้อยละ 75.90 จากการมีการบริหารจัดการ ภาวะผู้นำทางวิชาการ และการมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ส่วนการมีภาวะผู้นำทางวิชาการ และการมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงนั้นสามารถร่วมกันอธิบายการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชน ได้ร้อยละ 58.20 ดังตารางที่ 1 และภาพที่ 2

ตารางที่ 1 ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลระหว่างตัวแปรสาเหตุและตัวแปรผล

ตัวแปรสาเหตุ	ประเภทอิทธิพล	ตัวแปรผล	
		การบริหารจัดการ	คุณภาพการบริหาร
ภาวะผู้นำทางวิชาการ	อิทธิพลตรง	0.423**	0.417**
	อิทธิพลอ้อม	-	0.289**
	อิทธิพลรวม	0.423**	0.706**
ภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลง	อิทธิพลตรง	0.341**	0.348**
	อิทธิพลอ้อม	-	0.233**
	อิทธิพลรวม	0.341**	0.581**
การบริหารจัดการ	อิทธิพลตรง	-	0.684**
	อิทธิพลอ้อม	-	-
	อิทธิพลรวม	-	0.684**
สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R ²)		0.582	0.759

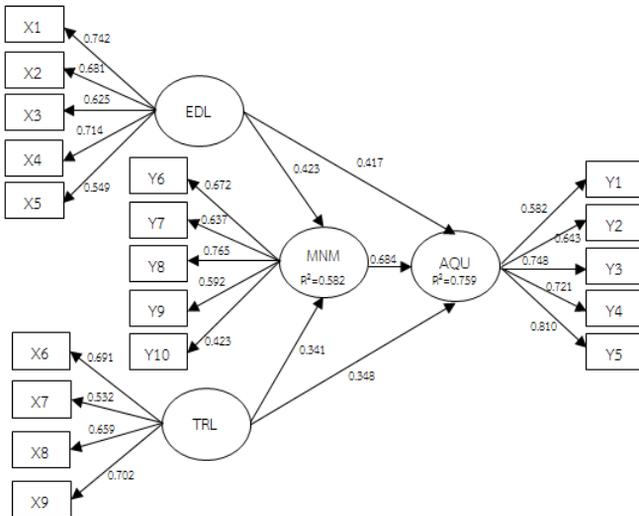
** P<0.01

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ระหว่างตัวแปรสาเหตุและตัวแปรผลนั้นมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยพบว่า การมีภาวะผู้นำทางวิชาการส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชน ด้วยค่าสัมประสิทธิ์ที่ระดับ 0.417 อีกทั้งส่งผลทางอ้อมผ่านการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชน ด้วยค่าสัมประสิทธิ์

ที่ระดับ 0.289 ตามลำดับ และส่งผลโดยตรงต่อการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชน ด้วยค่าสัมประสิทธิ์ที่ระดับ 0.423

การมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารในโรงเรียนเอกชนส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการบริหารจัดการโรงเรียน และส่งผลทางอ้อมผ่านการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชน ด้วยค่าสัมประสิทธิ์อ้อมที่ระดับ 0.348 และ 0.233 ตามลำดับ และส่งผลโดยตรงต่อการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชน ด้วยค่าสัมประสิทธิ์ที่ระดับ 0.341

นอกจากนี้ พบว่า การบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชน ด้วยค่าสัมประสิทธิ์ที่ระดับ 0.684 และยังมีผลทางอ้อมจากการมีภาวะผู้นำทางวิชาการและภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงส่งผลต่อไปยังคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชน

ภาพที่ 2 รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชนจากการตรวจสอบความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาวิจัยปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีต่อคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชน ผู้วิจัยได้จำแนกอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย 2 ประเด็น คือ ประเด็นที่หนึ่ง ผลการพัฒนาในรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชน และประเด็นที่สอง ผลการตรวจสอบความสอดคล้องและแนวทางการนำรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชนที่สร้างขึ้น กับข้อมูลเชิงประจักษ์ ไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 ผลของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชน

1. จากการศึกษาวิจัยนี้ พบว่า ปัจจัยการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชน มีตัวบ่งชี้ด้านการบริหารบุคลากรที่มีความสำคัญมากที่สุด โดยโรงเรียนต้องมีนโยบายและแนวทางในการพัฒนาบุคลากร สนับสนุน ส่งเสริมให้บุคลากรได้ศึกษาต่อ และควรมีการอบรมสัมมนาทั้งภายในและภายนอก เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และเสริมสร้างนวัตกรรมความรู้ให้แก่บุคลากรในการปรับใช้กับการทำงานในโรงเรียนเอกชน ตามบทบาทหน้าที่ของโครงสร้างบุคลากรที่มีความสอดคล้องตามแผนปฏิบัติการ นอกจากนี้แล้วโรงเรียนต้องมีการจัดกิจกรรมสร้างแรงจูงใจเพื่อให้บุคลากรได้มีขวัญและกำลังใจในการทำงาน และนอกจากนี้แล้วโรงเรียนควรให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมให้มีการบริหารเชิงระบบ ด้วยการวางแผนดำเนินงานที่สามารถแก้ไขและพัฒนาคุณภาพเพื่อให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด และโรงเรียนต้องมีการวางแผนบริหารจัดการ ด้วยการเน้นให้มีการกรรมการบริหารโรงเรียน ฝ่ายบริหาร ครู และฝ่ายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดทำและพัฒนาแผนพัฒนาการศึกษา สอดคล้องกับการศึกษาของ Kolodziejczyk (2016) ที่กล่าวว่า การบริหารจัดการสถานศึกษาต้องเริ่มโดยการบริหารจัดการบุคลากรให้มีคุณสมบัติตรงต่อบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงาน และมีการสนับสนุนด้านความรู้ความสามารถที่ตรงต่อหน้าที่ของตนเอง องค์กรมีการสร้างแรงจูงใจและความเชื่อมั่นที่เกิดจากการปฏิบัติงานของบุคลากร เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานด้วยความยินดีและมีความสุข ดังนั้น การส่งเสริมให้บุคลากร

มีความรู้ในหน้าที่การงานมากยิ่งขึ้น ทันทต่อสมัยเหตุการณ์ และมีกิจกรรมในการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ในหน้าที่ของตนเองจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง เช่นเดียวกับการศึกษาวิจัยของ Bush and Heystek (2006) ได้ศึกษา พบว่า การบริหารองค์กรเพื่อเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร มีความสำคัญและจำเป็นต่อการขับเคลื่อนองค์กรให้บรรลุเป้าหมาย เช่นเดียวกับการศึกษาของ Bush et al. (2006) ที่ให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการองค์กรที่มีความยืดหยุ่นสามารถปรับเปลี่ยนตามสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ที่เปลี่ยนไปในทิศทางเดียวกัน โดยบุคลากรมีความเชื่อมั่นและยินยอมปรับเปลี่ยนตามผู้บริหารองค์กร ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าการบริหารองค์กรที่ดีนั้นผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำทางการเปลี่ยนแปลงด้วย และผู้บริหารโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาต้องมีการติดตามและสามารถปรับเปลี่ยนตามยุคสมัยที่เปลี่ยนไปด้านค่านิยมทางการศึกษาได้อย่างทันเหตุการณ์ดังผลการศึกษาของ Leonid and Mahsood (2017) โดยมีการพัฒนาศาสตร์ความรู้เฉพาะด้านร่วมกับการผสมผสานและการประยุกต์สารสนเทศและเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีการผลักดันให้ครูหรือบุคลากรของโรงเรียนก้าวสู่ความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์หรือสร้างนวัตกรรมที่มีประโยชน์ต่อสถานศึกษา สามารถติดตาม ค้นคว้า ข่าวสาร ตลอดทั้งมีการติดต่อประสานงานทั้งภายในและภายนอกองค์กรเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันและนำไปสู่การปฏิบัติงานที่เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

2. จากการศึกษาวิจัยนี้ พบว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำทางการมีความจำเป็นต่อการเสริมสร้างคุณภาพทางการศึกษาของโรงเรียนให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการ ส่งผลให้การศึกษาของโรงเรียนมีมาตรฐานและคุณภาพ ทั้งนี้ โรงเรียนต้องมีการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่สอดคล้องต่อแผนการศึกษา มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูที่มีคุณภาพ ด้วยการวัดผลประเมินผลการดำเนินการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมเป็นไปตามแผนและเกณฑ์การประเมิน และโรงเรียนต้องมีการดำเนินแผนการจัดการเรียนการสอนตามงานประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องต่อการศึกษาของ Adam et al. (2016) และ Bush (2007) ที่พบว่า สถานศึกษาควรมีการสนับสนุนการบริหารจัดการด้านภาวะผู้นำทางการด้วยการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่เน้น

กระบวนการในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือทำจริง ร่วมกับใช้กระบวนการคิด และวิเคราะห์เกี่ยวกับกิจกรรมในการเรียน ตลอดทั้งสถานศึกษาเป็นสถาบันในการผลิต ผู้มีความรู้และพัฒนาให้ผู้มีความรู้สามารถนำองค์ความรู้มาใช้สร้างนวัตกรรมจากองค์ความรู้ที่ได้รับมาจากผู้สอน ดังนั้นแล้วประสิทธิภาพในการถ่ายทอดความรู้ที่คิดควรใช้การเรียนรู้ที่มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ในการเรียนรู้ เนื่องจากทักษะและความสามารถของผู้เรียนแต่ละคนนั้น มีความแตกต่าง ผู้สอนจึงต้องมีวิธีการพัฒนากิจกรรมประกอบการเรียนรู้ให้มีความสอดคล้องกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนอาจใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างสื่อในการสนับสนุนการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและให้ความสำคัญกับเนื้อหาวิชา เช่นเดียวกับการศึกษาของ Abdullah and Jennifer (2017) และ Philip (2003) การศึกษาของ สกต คามบุศย์, เฉลย ภูมิพันธ์ และธัญยาภรณ์ พาพลงาม (2559 : 253 - 268) พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของสถานศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นพื้นฐานที่นักวิชาการศึกษาส่วนใหญ่ มีการยอมรับมากที่สุด คือ ด้านความเป็นเลิศของนักเรียน ที่ต้องเน้นการสนับสนุนกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลเกณฑ์การประเมินผลต้องสอดคล้องกับลักษณะของผู้เรียน และเกณฑ์ข้อกำหนดการประกันคุณภาพการศึกษา เช่นเดียวกับการศึกษาของ Olimjon and Abbasi (2014) กล่าวถึงความเป็นผู้นำทางวิชาการของสถานศึกษาต้องมีการขับเคลื่อนด้วยองค์ประกอบ 2 ส่วน ได้แก่ ผู้เรียน และผู้สอน โดยเน้นกระบวนการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนอย่างแท้จริงด้วยการเน้นนำความรู้มาปฏิบัติให้เกิดรูปธรรมจากการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนสามารถเข้าใจและนำความรู้ไปประยุกต์สร้างนวัตกรรมตามยุคสมัย ตลอดทั้งภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการส่งเสริมความเป็นเลิศของนักเรียนเป็นส่วนสำคัญของการบริหารชั้นพื้นฐานที่ได้มีการระบุไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีตามผลการศึกษาวิจัยของ ศรีตพวงศ์ ภูวพัชรวานนท์ (2555)

3. จากการศึกษาวิจัยนี้ พบว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนนั้น เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการบริหารจัดการ ผู้บริหารต้องมีความสามารถในการบริหารงานและรองรับการปรับตัวเพื่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยระบุว่าโรงเรียนต้องมีผู้บริหารที่มีคุณธรรมและจริยธรรมในการบริหารงานโรงเรียนมาเป็นลำดับแรก เนื่องจากพื้นฐานของการทำงานต้องตั้งอยู่บนความถูกต้อง ความยุติธรรม ส่งผลให้สามารถบริหารงานได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม อีกทั้งผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์มองการณ์ไกล

เพื่อวางแผนบริหารจัดการและดำเนินการ รวมทั้งต้องมีความสามารถในการคาดการณ์ แนวทางการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ตลอดจนผู้บริหารโรงเรียน เอกชนต้องมีความคิดหลากหลายพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงและปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ อยู่เสมอ โดยการใช้ทักษะการสื่อสารที่สามารถใช้เหตุผลในการโน้มน้าวบุคลากร ครู นักเรียน และผู้ปกครองให้สามารถเข้าใจและยอมรับการปรับเปลี่ยนที่เกิดขึ้นเหล่านั้น ได้สอดคล้องต่อการศึกษาวิจัยของ Avolio, Walumbwa and Weber (2009) ที่กล่าวว่า การสนับสนุนการมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงนั้น ขึ้นอยู่กับตัวของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน โดยผู้บริหารต้องมีความยุติธรรม จริยธรรม และคุณธรรมทางสังคมเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบในการบริหารสถานศึกษาเป็นคุณสมบัติพื้นฐาน และจากข้อกำหนดของกระทรวงศึกษาธิการ ในการบริหารสถานศึกษานั้น เป็นการบริการการศึกษาแก่ประชาชน จึงนำหลักการว่าด้วยการบริหารแบบธรรมาภิบาลมาบูรณาการเสริมสร้างความเข้มแข็ง ให้กับสถานศึกษา ได้แก่ หลักนิธิธรรม คุณธรรม ความโปร่งใส การมีส่วนร่วม ความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า มาใช้ในการบริหารสถานศึกษา และพบว่า มีความสอดคล้องกับการศึกษา ของ อาอีดี๊ะ ยีเจ๊ะนิ และคณะ (2558 : 43 - 66) ได้สนับสนุนการบริหารสถานศึกษา ที่มีประสิทธิผลขึ้นอยู่กับพื้นฐานจริยธรรมคุณธรรมของผู้บริหาร และการมีวิสัยทัศน์ มองการณ์ไกลในการนำมาใช้วางแผนนโยบายการบริหารสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย ตลอดทั้ง สามารถคาดการณ์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เพื่อเตรียมความพร้อม ในการรองรับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

จากผลการศึกษาวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ การบริหารจัดการ และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชน และมีความ สอดคล้องตามทฤษฎีและผลการศึกษาวิจัย ตลอดทั้งผลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ยังพบว่า การมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนส่งผลโดยตรงต่อการบริหาร จัดการโรงเรียนเอกชนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้น หากโรงเรียนเอกชนมีผู้บริหารที่มี ภาวะผู้นำที่เป็นแบบอย่างที่ดีสามารถกระตุ้นให้ผู้อื่นในโรงเรียนเอกชนสามารถเป็นผู้ตาม ในการเปลี่ยนแปลง จะส่งผลให้การบริหารโรงเรียนเอกชนเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดย ผู้บริหารต้องมีคุณสมบัติเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การที่ผู้บริหาร ประพฤติตัวเป็นแบบอย่าง เป็นที่เคารพนับถือ มีศีลธรรมและมีจริยธรรม ตลอดทั้ง

การแสดงให้เห็นถึงความเฉลียวฉลาด ความมีสมรรถภาพ การมีวิสัยทัศน์และการมีจุดประสงค์ร่วมกัน จึงจะสามารถบริหารองค์กรได้บรรลุเป้าหมาย นอกจากนี้แล้วผู้นำต้องสร้างแรงจูงใจ โดยการสร้างเจตคติที่ดีและการคิดบวกที่ผู้ตามสามารถเห็นรูปธรรมในอนาคตได้อย่างชัดเจน และพบว่า การสร้างแรงบันดาลใจที่ดีนี้ เกิดขึ้นผ่านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลและการกระตุ้นทางปัญญา ให้การดูแลเอาใจใส่ผู้ตามเป็นรายบุคคลและทำให้ผู้ตามรู้สึกมีคุณค่าและมีความสำคัญ จึงช่วยให้ผู้ตามจัดการกับอุปสรรคของตนเองและเสริมความคิดสร้างสรรค์เพื่อร่วมกันปฏิบัติงานไปในทิศทางเดียวกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดทั้งผู้นำต้องมีการกระตุ้นผู้ตามให้ตระหนักถึงปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในหน่วยงาน ทำให้ผู้ตามมีความต้องการหาแนวทางใหม่ๆ มาแก้ปัญหาในหน่วยงาน เพื่อหาข้อสรุปใหม่ที่ดีกว่าเดิม โดยผู้นำมีการคิดและการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบมากยิ่งขึ้น

จากผลการศึกษาในประเด็นข้างต้น ผู้วิจัยจึงนำรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุไปใช้เป็นกรอบการวิจัยต้นแบบและทำการตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชน และได้ผลการวิจัยดังประเด็นถัดไป

ประเด็นที่ 2 ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชน

จากการดำเนินการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี บทความวิจัย เอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้เป็นต้นแบบในการกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย เพื่อใช้ศึกษาปัจจัยที่มีความสำคัญต่อคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชน และนำมาใช้เป็นแนวคิดในการสัมภาษณ์เชิงลึกต่อผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีคุณภาพและได้รับรางวัลดีเด่นติด 10 อันดับของประเทศ จำนวน 5 โรงเรียน และนำผลการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหาและสกัดองค์ประกอบของปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชน โดยองค์ประกอบและปัจจัยที่ได้เหล่านี้ เป็นองค์ประกอบและปัจจัยที่มีการนำไปใช้ในการบริหารงานจริงและประจักษ์แล้วว่า หากโรงเรียนเอกชนนำปัจจัยเหล่านี้ไปใช้บริหารการดำเนินงานภายในโรงเรียนเอกชนจะสามารถสนับสนุนให้การบริหารงานด้านต่างๆ ของโรงเรียนเอกชนมีประสิทธิภาพและโรงเรียนนั้นก็มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้แล้ว ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชนกับข้อมูลเชิงประจักษ์พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลทุกเส้นทางที่ส่งผลไปยังคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชน ทั้ง 3 ปัจจัย ได้แก่ การบริหารจัดการ ภาวะผู้นำทางวิชาการ และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง จึงสามารถสรุปได้ว่า ทั้ง 3 ปัจจัยตามกรอบแนวคิดการวิจัยนั้น มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุตามรูปแบบความสัมพันธ์ของสมการโครงสร้างเชิงเส้น และส่งผลต่อคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชนถึงร้อยละ 75.90 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ที่อยู่ในระดับสูง

จากผลการศึกษาวิจัยนั้นยังมีความสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยของนักวิชาการหรือนักวิจัยที่มีการศึกษาค้นพบและบันทึกไว้ก่อนแล้ว ตลอดทั้งปัจจัยหรือตัวแปรต่างๆ ที่นำมากำหนดกรอบการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ยึดหลักการปฏิบัติที่ส่งผลให้เกิดคุณภาพทางการบริหารโรงเรียนเอกชนในปัจจุบันจริง พร้อมทั้งยึดทฤษฎีตามหลักการและข้อกำหนดทางการศึกษาแห่งชาติประจำประเทศไทย จึงส่งผลให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนหรือร่วมกันพยากรณ์ตัวแปรตามได้เป็นอย่างดีสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อาอีดีเยะ ยีเจ๊ะนิ และคณะ (2558 : 43 - 66) ที่ทำการศึกษาวิจัยเชิงสาเหตุพุทธระดับที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ปัจจัยภาวะผู้นำทางด้านวิชาการ คุณภาพการสอนของครู ได้มีผลมาจากบรรยากาศโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ร้อยละ 32.40 และปัจจัยบรรยากาศโรงเรียนส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามด้านผลผลิตที่ไม่ใช่วิชาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ร้อยละ 81 และการศึกษาของ ปรตี ประทุมสุวรรณ อภิธีร์ ทรงบัณฑิตย์ และอนันต์ มารรัตน์ (2555 : 39 - 54) ที่ศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการที่สามารถพยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่า ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าทางการเรียน ด้านการจัดการหลักสูตร และด้านการกำหนดภารกิจ โดยตัวแปรทั้ง 3 ตัว สามารถร่วมกันพยากรณ์ผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้ร้อยละ 44.10 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และจากการศึกษาของ Spillane et al. (2008) ที่ได้ศึกษาการจัดการ

ของผู้นำทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของโรงเรียน พบว่า ลักษณะหรือคุณสมบัติของผู้บริหารส่งผลต่อการนำไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ และสอดคล้องกับการศึกษา Kenneth and Doris (2006) ที่พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาขึ้นอยู่กับการบริหารมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนที่ได้รับความร่วมมือและการยอมรับจากครูและนักเรียนโดยตรง นอกจากนี้ ศศิธร บุตรเมือง และวลัยพร ศิริภิรมย์ (2556 : 1657 - 1670) ได้ศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูในโรงเรียนกลุ่มสาครบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัย พบว่า ครูในโรงเรียนกลุ่มสาครบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ในภาพรวมมีการรับรู้ว่าคุณภาพการบริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบหลัก พบว่า ครูมีการรับรู้ว่าคุณภาพการบริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบ โดยด้านการเสริมสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน ทั้งนี้ ด้านการบริหารจัดการด้านการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด และเมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบย่อย พบว่า ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือด้านการนิเทศและการประเมินผลการสอนของครู ยุคต้นนัต หวานฉ่ำ (2555 : 12) ศึกษาการบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในการบริหารโรงเรียนในอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า การบริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิผลของโรงเรียนอยู่ในระดับสูงมาก โดยพิจารณาจากปัจจัยการบริหารงานบุคลากร การบริหารงานทั่วไป การบริหารวิชาการ และการบริหารงบประมาณ ตามลำดับ และมีองค์ประกอบของปัจจัยเรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการจัดสรรทรัพยากร ความพึงพอใจในการทำงาน ความสามารถในการปรับเปลี่ยน และความใฝ่รู้ใฝ่เรียนรักการอ่าน เรียม สุขกล้า (2553 : 28) ศึกษาแนวคิดประสิทธิผลโรงเรียน คือ ความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนได้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ เกิดจากประสิทธิผลของผู้บริหารและครูที่สามารถใช้ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการบริหารจัดการ เพื่อสามารถแสดงให้เห็นว่าสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายของโรงเรียนที่ได้วางแผนดำเนินการไว้ สามารถผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้สูงและมีคุณภาพ ตลอดทั้ง

สามารถพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ตลอดทั้งผู้บริหารมีภาวะผู้นำในการปรับเปลี่ยน การบริหารโรงเรียนเข้ากับสภาพแวดล้อม และสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียนได้ (Izhak, 2016; Maria, 2011) ทั้งนี้ ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการควรมีการใช้ ทฤษฎีหรือผลการศึกษาวิจัย เพื่อเป็นองค์ความรู้ในการกำหนดแผนการดำเนินงานพื้นฐาน ทางการบริหารวิชาการ และผู้บริหารต้องสามารถเป็นผู้สร้างนวัตกรรมในการบริหารวิชาการ ด้วยการนำความรู้ใหม่ให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ Gong et al. (2009) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารต้องมีความสามารถเข้าสู่ภาวะผู้นำทางการเปลี่ยนแปลง ด้วยการเรียนรู้ในศาสตร์วิชาที่มีความชำนาญจนสามารถสร้างนวัตกรรมใหม่เพื่อใช้ในการ บริหารในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และพบว่า ประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียน ต้องเกิดจากแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ของครูที่นำไปสู่การจัดกระบวนการเรียนการสอน ให้มีความทันสมัยน่าสนใจและให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรมจนสามารถนำไป ปฏิบัติได้จริงตามผลการศึกษาของ Ismail (2017) ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการส่งเสริม ให้ครูและบุคลากรด้านวิชาการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศที่มีคุณภาพในการนำมาใช้ สนับสนุนการบริหารจัดการการเรียน การสอน มีการจัดการข้อมูลนักเรียนอย่างเป็นระบบ และมีการพัฒนาไปสู่คุณภาพอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้เกิดการจัดการเรียนการสอนที่นำไปสู่ การเกิดนวัตกรรมทางวิชาการ ผู้บริหารจึงควรส่งเสริมให้ผู้มีส่วนร่วมของโรงเรียน ทั้งผู้ปกครอง ชุมชน ครู และผู้บริหารมีกิจกรรมร่วมกัน เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และทัศนคติในการนำไป ปรับสู่การบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของผู้เรียน

จากผลการศึกษาวิจัยข้างต้นที่มีความสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร วิชาการและงานวิจัยของนักวิชาการและนักวิจัยที่มีความหลากหลาย ผู้วิจัยจึงได้สกัด ปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลต่อคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชนทั้ง 3 ปัจจัย ได้แก่ การบริหาร จัดการภาวะผู้นำทางวิชาการ และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ เชิงสาเหตุตามรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารโรงเรียน เอกชน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. โรงเรียนควรมีการบริหารจัดการนโยบายและแผนการพัฒนาบุคลากร สนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรได้ศึกษาต่อ ได้รับการอบรม สัมมนาทั้งภายในและภายนอก เพื่อสนับสนุนให้บุคลากรมีองค์ความรู้ในการนำไปใช้พัฒนานวัตกรรมทางความรู้ต่อไป
2. โรงเรียนควรมีการส่งเสริมให้มีภาวะผู้นำทางวิชาการให้มีการจัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและมีความสอดคล้องกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามแผนการวัดผลประเมินผลที่เป็นไปตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาให้มีระบบและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยด้วยวิธีการเชิงคุณภาพของบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อใช้ประกอบการศึกษาประเด็นปัจจัยและตัวบ่งชี้ที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชนจากการบริหารทุกฝ่ายให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชน ในระดับการศึกษา ปฐมวัย ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา เพื่อระบุปัจจัยและตัวบ่งชี้ของคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชนในแต่ละระดับการศึกษาให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น
3. ควรมีการศึกษาวิจัยและพัฒนา โดยการนำรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชนไปทดลองใช้บริหารโรงเรียนเอกชน ตลอดทั้งมีการการศึกษาปัจจัยและตัวบ่งชี้เพิ่มเติมที่มีความเหมาะสม เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารที่มีคุณภาพแก่โรงเรียนเอกชนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย. (2557). **พื้นฐานการจัดการศึกษา**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรีดี ประทุมสุรธรรม, อภิธีร์ ทรงบัณฑิตย์ และอนันต์ มาลารัตน์. (2555). การศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการที่สามารถพยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 1. **วารสารบริหารการศึกษา มศว.**, 9(16), 39 – 54.
- ยุคตนันต์ หวานฉ่ำ (2555). การบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนในอำเภอลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม**.
- เรียม สุขกล้า. (2553). **ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูกับประสิทธิผลโรงเรียน** สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1. **งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา**.
- วิทยาการ เชียงกุล. (2553). **บทบาทการศึกษากับการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม : รายงานสภาวะการศึกษาไทย ปี 2551/2552**. กรุงเทพฯ : ศูนย์สารสนเทศทางการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- ศรุตติพงศ์ ภูวรัชรวานนท์. (2555). **รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการผ่านการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับผู้บริหารโรงเรียน** สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาวะผู้นำและนวัตกรรมทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์**.
- ศศิธร บุตรเมือง และวลัยพร ศิริภิรมย์. (2556). พฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูในโรงเรียนกลุ่มสาครบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. **วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา**, 7(1)ม 1657 – 1670.

- สกล คามบุศย์, เฉลย ภูมิพันธ์ และธันยาภรณ์ พาพลงาม. (2559). การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. *วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 11(1), 253 – 268.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). *นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานปีงบประมาณ พ.ศ. 2558*. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553*. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- อาอิตะ ยีเจ๊ะนิ, ไพรัตน์ วงษ์นาม, สมพงษ์ บั้นหุ่น และสุรีพร อนุศาสนนันท์. (2558). ปัจจัยเชิงสาเหตุทุกระดับที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในจังหวัดชายแดนภาคใต้. *วารสาร Al-NUR*, 10(19), มหาวิทยาลัยฟาฏอนี.
- อุษณีย์ จำเมือง. (2553). *ปัจจัยเชิงสาเหตุของภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม.
- Abdullah A., and Jennifer R. (2017). Critical Success Factors for E-Learning in Saudi Arabian Universities. *International Journal of Educational Management*, 31(2), 131 – 147.
- Adam, N., Adi B-D., Ronit B., Dan I., and Anat Z. (2016). School Autonomy and 21st Century Skills in the Israeli Educational System : Discrepancies between the Declarative and Operational Levels. *International Journal of Educational Management*, 30(7), 1231 – 1246.
- Avolio, B. J., Walumbwa, F. O., and Weber, T. J. (2009). *Leadership : Current Theories, Research and Future Directions*. Department of Management, University of Nebraska–Lincoln, Lincoln.
- Bottery, M. (2002). Globalization. *Spirituality and the management of Education International Journal of Children’s Spirituality*, 7(2), 131 - 142.

- Bush T. (2007). Educational leadership and management : theory, policy and practice. **South African Journal of Education**, 27(3), 391 - 406.
- Bush T., and Heystek J. (2006). School leadership and management in South Africa : Principals' perceptions. **International Studies in Educational Administration**, 34, 63 - 76.
- Bush T., Bisschoff T., Glover D., Heystek J., Joubert R., and Moloi K. (2006) **School Leadership, Management and Governance in South Africa : A Systematic Literature Review**. Johannesburg : Matthew Goniwe School of Leadership and Governance.
- Gong Y., Huang, J.-C., and Farh, J.-L. (2009). Employee Learning Orientation, Transformational Leadership and Employee Creativity : The Mediating role of employee creative self-efficacy. **Academy of Management Journal**, 52(4), 765 - 778.
- Ismail H. A., Yahya D., Sofian O.F., Fauzi H., and Arumugam R. (2017). Determining Motivators and Hygiene Factors among Excellent Teachers in Malaysia : An Experience of Confirmatory Factor Analysis. **International Journal of Educational Management**, 31(2), 78 - 97.
- Izhak B. (2016). School leaders and transformational leadership theory : time to part ways?. **Journal of Educational Administration**, 54(5), 609 - 622.
- Kenneth L., and Doris J. (2006). Transformational school leadership for large - scale reform : Effects on students, teachers, and their classroom practices. *School Effectiveness and School Improvement*, **An International Journal of Research**, Policy and Practice 17(2), 201 - 277.
- Kline, Rex B. (2011). **Principles and practice of structural equation modeling**. New York : The Guilford Press.

- Kolodziejczyk, J. (2016). Leadership and Management in the Definitions of School Heads. **Athens Journal of Education**, 2(2), 123 – 135.
- Leonid M., and Mahsood S. (2017). Monitoring Trends in Research Student Experience. **International Journal of Educational Management**, 31(2), 118 – 130.
- Maria E.M. (2011). **Leadership theory and educational outcomes : The case of distributed and transformational leadership** (24th ed.). International Congress for School Effectiveness and Improvement. The Cyprus Educational Administration Society and the Pedagogical Society of Cyprus. (Online). Retrieved from : <http://www.icsei.net/icsei2011/Full%20Papers/0125.pdf>. [2016, August 1].
- Olimjon, B., and Abbasi, J. (2014). Factors Affecting Educational Administration at the University. **International Journal of Multidisciplinary and Current Research**, 2(3), 1151 – 1153.
- Philip H. (2003). Leading Educational Change : reflections on the practice of instructional and transformational leadership. **Cambridge Journal of Education**, 33(3), 329 – 352.
- Spillane J. P., Hunt, B., and Healy, K. (2008). **Managing and leading elementary schools : Attending to the formal and informal organization**. Paper presented at The Annual Meeting of the European Educational Research Association. Sweden : Gothenburg,

